

ВЕРХОВНИЙ СУД
УКРАЇНИ

КОНЦЕПЦІЯ

ПРЯМИХ ЗВ'ЯЗКІВ
СУДІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ НАЛАГОДЖЕННЯ ПРЯМИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Сучасні цінності європейської демократії вимагають надання громадянам інформації про діяльність судів. Така інформація має формувати правильні підходи до розуміння сутності правосуддя, значення та ролі суду для сталого розвитку демократичних суспільств. В умовах дискредитації судової влади в Україні поінформованість громадян про діяльність судів набуває особливої актуальності.

Відсутність у суспільства інформації про діяльність судів створила підґрунтя для формування недовіри до суду

Традиційно судова влада, намагаючись виглядати вищою мірою незалежною та неупередженою, була дистанційована від суспільства. Публічність судового розгляду була єдиним і, як виявилось, недостатнім інструментом комунікації судів та суспільства. Відсутність у суспільства інформації про діяльність судів створила підґрунтя для формування недовіри, адже дуже незначна кількість громадян протягом свого життя стикалися з судами. В той же час отримувана громадянами від ЗМІ інформація з різних причин не відображає «повну картину» щодо діяльності судів у країні.

Вказане вимагає більш активної ролі суддівських інституцій у розбудові діалогу з суспільством, зокрема, шляхом налагодження прямих зв'язків між судом та широким загалом.

Обов'язки безсторонності і незалежності, які покладаються на суддів, сьогодні не можуть розглядатися як перешкода судам мати активну позицію щодо інформування громадськості, оскільки така роль судів є справжньою гарантією незалежності судової влади. КРЕС вважає, що держави-члени повинні заохочувати судову владу до активної позиції через розширення та вдосконалення «просвітницької ролі». Судова влада більше не може обмежуватися лише ухваленням судових рішень; суди повинні діяти як «речники» та «ініціатори комунікації».

(п.15 Висновку №7 (2005) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи з питання «Правосуддя та суспільство»).

Крім спілкування судів і ЗМІ, обговорення в рамках КРЕС виявило важливість створення прямих зв'язків між судами та широкою громадськістю. Інтегрування правосуддя в суспільство вимагає, щоб судова влада була відкритою та навчилася розповідати про себе.

(п.9 Висновку №7 (2005) Консультативної ради Європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи з питання «Правосуддя та суспільство»)

МЕТА ПРЯМОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Метою встановлення прямих зв'язків між судами та широким загалом є сприяння правовій просвіті, виховання правової культури, формування правильного сприйняття функції правосуддя, ролі судді в суспільстві та обмежень, що накладає на суддю виконання такої важливої функції, покращення розуміння та довіри суспільства до системи правосуддя, та як результат - посилення незалежності судової влади.

З метою підвищення рівня довіри громадян до правосуддя, зміцнення авторитету судової влади, правової просвіти, виховання правової культури органам та установам судової влади продовжити забезпечувати інформаційну відкритість діяльності судів (висвітлення діяльності судів на веб-порталі «Судова влада», у інтернет- та друкованих засобах масової інформації, на телебаченні, радіо тощо), та ефективну комунікацію, зокрема, за допомогою програм охоплення.

(п. 18 Рішення XIV позачергового з'їзду суддів України).

ФОРМУЛА ПРЯМИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Прямі зв'язки судів з суспільством встановлюються за допомогою програм охоплення (інформаційні програми).

Програми охоплення (outreach programmes) – заходи (інструменти) ознайомчого, інформативного характеру, за допомогою яких шляхом прямих зв'язків між судами і широким загалом суспільство отримує інформацію про діяльність судів та роботу суддів. Програми охоплення повинні орієнтуватися на конкретні категорії громадян – аудиторію, що і обумовлює проведення тих чи інших заходів та використання відповідних інструментів та каналів комунікації.

Аудиторія:

- Вихованці дошкільних навчальних закладів
- Школярі: молодший, середній та старший шкільний вік
- Студенти: юристи, не юристи
- Юридична спільнота
- Широкий загал

Заходи/інструменти прямих зв'язків:

- Особисте спілкування з суддями та працівниками апаратів судів
- Комп'ютерні ігри
- Мультфільми
- Фільми про суд та професію судді
- Книжки, аудіо-книжки
- Відеоблоги (напр., «Суд для чайників»)
- Інфографіка, іконографіка
- Спецпроекти (напр., «День у суді»)
- Рольові ігри
- Відвідування суду, судових засідань
- Довідники
- Відвідування суддями навчальних закладів, практичні заняття, судові дебати
- Конкурси
- Довготривалі програми залучення
- Експертні заходи
- Офіційні заходи
- Лекції
- Інтерв'ю
- Дайджести
- Коментарі
- Блоги, колонки
- Сторінки в соціальних мережах
- Соціальні відеоролики
- Теле/радіопередачі
- Борди

Засади налагодження прямих зв'язків

- **Партнерство**
Ми разом – сильна правова держава
- **Орієнтація на людину**
Суд – для людини
- **Вмотивований суддя**
Хто – якщо не я?
- **Формування цінностей**
Суд – це захист

Цілі	Аудиторії	Канали комунікацій	Інструменти/Заходи	Спікери
Формування позитивного іміджу суду	Діти: <ul style="list-style-type: none"> Вихованці дошкільних навчальних закладів Школярі (молодший, середній та старший шкільний вік) 	Дошкільні навчальні заклади <ul style="list-style-type: none"> Шкільні навчальні заклади Управління освіти Соціальні мережі 	<ul style="list-style-type: none"> Особисте спілкування Комп'ютерні ігри Мультфільми Рольові ігри Відвідування суду, судових засідань (сер./стар. шкіль. вік) Відеоблоги (напр., «Суд для чайників») Інфографіка, іконографіка, картинки, дитячі книжки Спецпроекти (напр., «Один день з суддею») Конкурси 	Судді, працівники апарату суду, треті особи (адвокати, викладачі та інші)
	Студенти: <ul style="list-style-type: none"> Юристи Неюристи 	<ul style="list-style-type: none"> Вищі навчальні заклади Профільні асоціації Соціальні мережі Сайти 	<ul style="list-style-type: none"> Експертні заходи Офіційні заходи Особисте спілкування Конкурси, лекції Довготривалі програми залучення Відвідування суду, судових засідань Відеоблоги (напр., «Суд для чайників») 	
Юридична спільнота	<ul style="list-style-type: none"> Профільні асоціації Соціальні мережі Юридичні ЗМІ, сайти Профільні ділові ЗМІ Топові загальні ЗМІ 	<ul style="list-style-type: none"> Експертні заходи, офіційні заходи, особисті зустрічі Дайджест Інтерв'ю, коментарі, колонки Відеоблоги Інфографіка, іконографіка Сторінки в соцмережах 		
Неюрідична спільнота, що цікавиться темою судів	<ul style="list-style-type: none"> Соціальні мережі Профільні ділові ЗМІ Топові загальні ЗМІ Сайти 	<ul style="list-style-type: none"> Офіційні заходи, особисті зустрічі Дайджест, інтерв'ю, коментарі, колонки Відеоблоги Інфографіка, іконографіка Сторінки в соцмережах 		
Виховання правової культури	Широкий загал	<ul style="list-style-type: none"> Телебачення Соціальні мережі Сайти Зовнішня реклама Топові загальні ЗМІ Радіо 	<ul style="list-style-type: none"> Соціальні відеоролики відеоблоги Теле/радіо передачі Сторінки в соцмережах Борди Коментарі, колонки, інфографіка, іконографіка Спецпроекти 	

Строки реалізації та етапи впровадження

Реалізація концепції здійснюється протягом 2018 – 2020 років.

Фінансування:

Реалізація Концепції здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Консультативна рада європейських суддів рекомендує, щоб належне фінансування надавалося судовій системі для діяльності, спрямованої на роз'яснення та більшу прозорість судової системи й принципів правосуддя в суспільстві самою судовою системою згідно з принципами, передбаченими у Висновку КРЕС № 2 (2001). Витрати, пов'язані з «програмами охоплення», повинні покриватися із спеціальної бюджетної статті таким чином, щоб вони не покладалися на поточний бюджет судів (п.22 Висновку №7 (2005) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи з питання «Правосуддя та суспільство»).

ОЧІКУВАННЯ ВІД ПРЯМОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Налагодження прямих зв'язків між судом та суспільством за допомогою програм охоплення зробить суд відкритим для суспільства.

Відкритість та прямі зв'язки судів з суспільством є однією з гарантій незалежності суду

Відкритість суду сформує високу довіру до суду та суддів, що виступає однією з гарантій забезпечення незалежності суду як ключової інституції демократичного суспільства.

Прямі зв'язки мінімізують неправдиву інформацію щодо діяльності судів, попередять поширення викривленої інформації про діяльність суду та професійних суддів.

Програми охоплення сприятимуть правовій просвіті населення, формуванню правової культури, усвідомленню громадянами функції правосуддя у державі, ролі судді у суспільстві та обмежень, що накладає на суддю виконання функції з відправлення правосуддя, покращать розуміння функціонування судової влади та обізнаність громадян щодо своїх прав та обов'язків.

